

Praha 8.8.2005

38

Činnost chirurgických oborů v ambulantní péči v roce 2004

Activity of branches of surgery in out-patient care in 2004

Souhrn

Nejzajímavějšími údaji z této Aktuální informace jsou počty ošetřených úrazů, a to dopravních, pracovních (školních), sportovních a ostatních a počty zlomenin v populaci celkem a zvláště u dětí. Celková úrazovost i úrazovost dětí měla v roce 2004 rostoucí trend.

Summary

The most interesting data of this Topical Information refer to number of injuries from road traffic accidents, work (school) accidents, sport activities and other injuries and number of fractures among the population and especially among children. The total injury incidence rate and injury incidence rate in children had an increasing tendency in 2004.

Zdrojem dat o práci a personálním obsazení chirurgických ambulancí je Roční výkaz o činnosti zdravotnického zařízení A (MZ) 1-01, který je součástí Programu statistických zjišťování Ministerstva zdravotnictví. Do statistického sledování jsou zahrnuta ambulantní chirurgická zařízení z oborů cévní chirurgie, hrudní chirurgie, ortopedie, traumatologie, kardiochirurgie, plastické chirurgie včetně léčby popálenin, neurochirurgie a dětské chirurgie. Všechna ambulantní oddělení výše jmenovaných oborů včetně ambulantních částí nemocnic bez ohledu na zřizovatele odevzdávají samostatně vyplněné statistické výkazy. Data z těchto výkazů poskytují základní informace o činnosti jednotlivých oborů, umožňují kvantifikovat potřeby při zajišťování zdravotní péče a zároveň vypovídají o zdravotním stavu obyvatelstva.

V roce 2004 poskytly chirurgické ambulance celkem 12 835 503 ošetření, tj. o 2,4 % více než v roce předchozím; z toho bylo 6 972 174 kontrolních vyšetření (nárůst proti roku 2003 o 3%), 5 235 558 prvních ošetření (zvýšení o 2 %) a 627 771 konsiliárních vyšetření (vzrůst o 2 %). Kontrolní vyšetření tvořila 48 % ze všech chirurgických úkonů, první ošetření představovala také 48 % a konsiliární vyšetření 4 %.

Ze všech shora jmenovaných chirurgických oborů nejvíce výkonů vykázaly stejně jako v předchozích letech chirurgické ambulance (62,6 %) a ambulance ortopedické (30 %). Na zbývající chirurgické obory připadlo 7,4 % ošetření (z toho 2,8 % na traumatologii a 2,5 % na oddělení plastické chirurgie a popálenin).

V chirurgických ambulancích pracovalo 3 238 lékařů a 3 705 samostatných zdravotnických pracovníků (zdravotnický pracovník bez dohledu - ZPBD), v přepočtených počtech (úvazcích) to bylo 1 764,08 lékařů a 2 998,83 ZPBD, což představovalo nárůst o 0,8 % u lékařů a o 3 % u ZPBD ve srovnání s rokem 2003. Na jeden pracovní úvazek lékaře připadlo za rok v průměru 7 276 vyšetření, ošetření (7 162 v roce 2003).

Podstatná část činnosti chirurgických ambulancí byla věnována ošetřování úrazů, ty představovaly 34,8 % ze všech prvních ošetření (v roce 2003 tvořily 35,6 %). Ve sledovaném roce se přihodilo 1 824 015 úrazů vyžadujících návštěvu chirurgické ambulance, z toho bylo 446 456 úrazů dětí (24,5 %). Úrazy zaznamenaly meziroční nárůst 0,9 %, počet úrazů dětí ve srovnání s předchozím rokem klesl o 1,7 %. Ve struktuře úrazů byl nejvyšší podíl přesně neurčených čili ostatních úrazů (57 %); sportovní úrazy představovaly 22 %, pracovní 14 % a dopravní 7 % z celkového počtu. Struktura úrazů se proti roku 2003 nijak nezměnila. Ve většině případů se jednalo o monotraumata (v 73 % případů) čili poranění jedné části těla nebo jednoho orgánu (72 % v roce 2003). Nejnižší podíl monotraumat byl tradičně u dopravních nehod (70 %), nejvyšší u sportovních úrazů (76 %). Při úrazech utrpěli lidé 472 064 zlomenin (468 441 v roce 2003), tj. zhruba každý čtvrtý úraz měl za následek zlomeninu; podíl úrazů se zlomeninami na úrazech celkem zůstává v obou posledních letech téměř neměnný.

Rok	Úrazy - první ošetření					
	celkem	z toho				
		dopravní	pracovní a školní	sportovní	ostatní	zlomeniny
2004	1 824 015	132 526	257 618	395 580	1 038 291	472 064
2003	1 806 886	131 592	255 626	377 421	1 042 247	468 441
Index v %	100,9	100,7	100,8	104,8	99,6	100,8

Rok	Úrazy dětí - první ošetření					
	celkem	z toho				
		dopravní	pracovní a školní	sportovní	ostatní	zlomeniny
2004	446 456	23 285	79 546	132 152	211 473	118 905
2003	454 098	23 333	78 656	124 446	227 663	116 517
Index v %	98,3	99,8	101,1	106,2	92,9	102,0

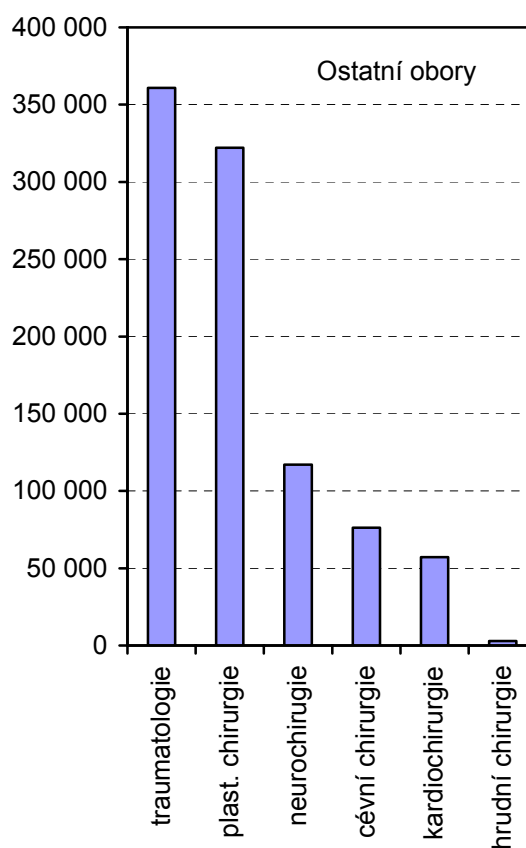
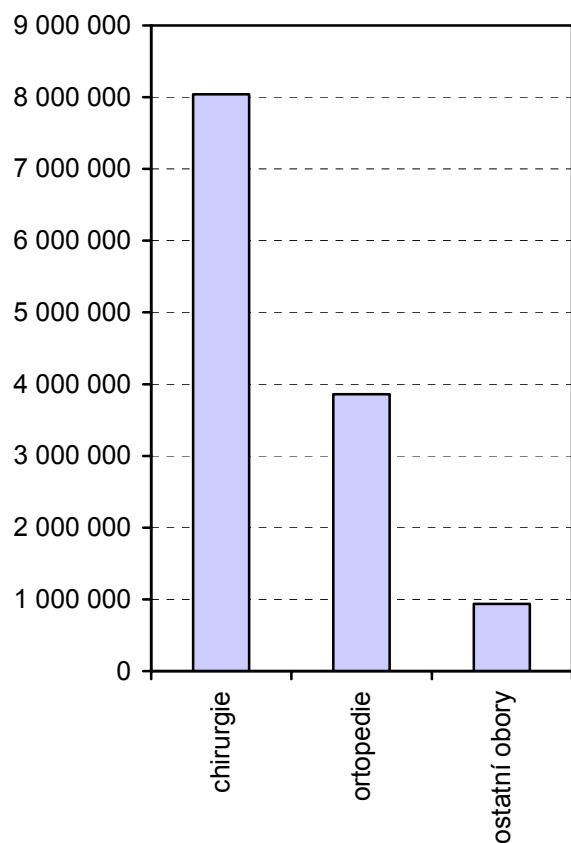
Pokud se podíváme na výkony chirurgických ambulancí ve vztahu k počtu obyvatel, tak v roce 2004 připadlo na 100 tis. obyvatel v průměru 125 818 ošetření (v roce 2003 to bylo 122 774 ošetření), čili jedna osoba v průměru absolvovala 1,26 chirurgických výkonů nebo ošetření (1,23 v roce 2003). Objem činnosti chirurgických ambulancí vzrostl a týkalo se to i počtu ošetřených úrazů; na 100 tis. obyvatel došlo v průměru k 17 870,4 příhodám spojených s poškozením zdraví (17 711,7 v roce 2003), úrazovost dětí byla téměř o 60 % vyšší než v populaci celkem, na 100 tis. dětí se přihodilo 29 003,5 úrazů, bylo to zhruba o 103 více než v roce předchozím.

Nejvíce chirurgických ošetření na 100 tis. obyvatel bylo poskytnuto v Hl. m. Praze, Plzeňském a Královéhradeckém kraji, nejvíce úrazů bylo ošetřeno na chirurgických ambulancích v Libereckém kraji a kraji Hl. m. Praha, dětských úrazů bylo nejvíce v Karlovarském, Libereckém a Královéhradeckém kraji.

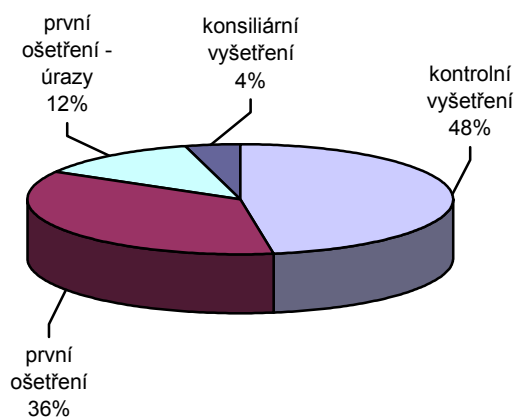
V roce 2004 vzrostl objem výkonů chirurgických ambulancí měřený počtem ošetření a vyšetření ve všech chirurgických oborech s výjimkou hrudní chirurgie, zvýšil se i počet ošetřených úrazů, mírně vzrostla celková úrazovost a to i u dětí. Větší objem práce zvládal o málo vyšší počet lékařů a ZPBD při srovnání s rokem předchozím.

Vypracovala: Ing. Alena Ondračková

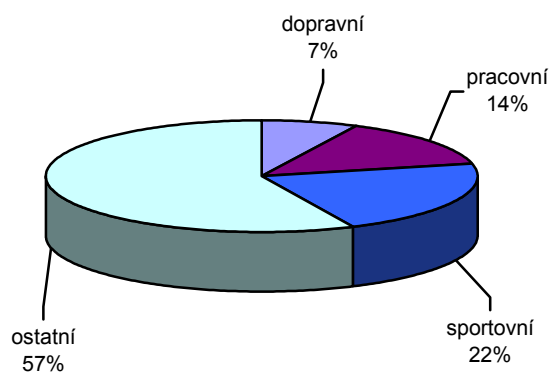
Objem činnosti jednotlivých ambulantních chirurgických oborů v roce 2004

Struktura chirurgických úkonů v %

Struktura ambulantně ošetřených úrazů v %

Příloha:**Lékaři a ZPBD pracující v chirurgických oborech**

Zaměstnanci a zaměstnavatelé	2004		2003		Index v %	
	lékaři	ZPBD	lékaři	ZPBD	lékaři	ZPBD
fyzické osoby (počet)	3 238	3 705	3 161	3 530	102,4	105,0
přepočtené počty (úvazek)	1 695,47	2 952,27	1 679,29	2 850,87	101,0	103,6
smluvní pracovníci (úvazek)	68,61	46,56	70,39	60,00	97,5	77,6
přepočtené počty (úvazky) celkem	1 764,08	2 998,83	1 749,68	2 910,87	100,8	103,0

Počty chirurgických úkonů

Ošetřeno	Celkem	První ošetření	Konsiliární vyšetření	Kontrolní vyšetření	Úrazy	Zlomeniny
2004	12 835 503	5 235 558	627 771	6 972 174	1 824 015	472 064
2003	12 531 435	5 066 285	614 703	6 850 447	1 806 886	468 441
Index v % 2004/2003	102,4	103,3	102,1	101,8	100,9	100,8

Úrazy - monotrauma, vliv alkoholu a drog

Úrazy	Monotrauma				Úrazy pod vlivem alkoholu	Úrazy pod vlivem drog
	dopravní	pracovní a školní	sportovní	ostatní		
2004	92 413	186 769	300 655	751 702	40 608	819
2003	89 944	183 886	287 959	736 613	39 182	869
Index v %	102,7	101,6	104,4	102,0	103,6	94,2

Chirurgické úkony ve vztahu k počtu obyvatel v krajích

Kraj	Počet chirurg. ošetření celkem na 1 obyvatele	Počet prvních ošetření na 100 tis. obyvatel	Počet úrazů na 100 tis. obyvatel	Počet dětských úrazů na 100 tis. dětí
Hl. m. Praha	1,77	70 503	22 075	33 046
Středočeský	1,09	43 256	15 303	25 150
Jihočeský	1,11	51 661	20 809	34 204
Plzeňský	1,46	55 784	19 655	32 823
Karlovarský	1,33	57 016	19 832	38 018
Ústecký	1,19	48 639	17 584	27 809
Liberecký	1,20	51 858	22 208	36 120
Královéhradecký	1,34	56 571	19 926	35 916
Pardubický	1,20	47 809	16 746	25 920
Vysočina	1,04	44 072	16 176	32 754
Jihomoravský	1,25	47 501	15 318	24 344
Olomoucký	1,20	51 720	17 012	31 110
Zlínský	1,02	45 268	15 625	28 564
Moravskoslezský	1,19	46 862	16 318	21 282
ČR	1,26	51 294	17 870	29 004